

1917 **KÖZLEMÉNYEK** 1917

KIADJA AZ IPARTESTÜLET, BUDAPEST, VIII., NÉMET-UTCA 22. SZ.
XXXXXXXXXXXXXXXXX XII. ÉVFOLYAM. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

304-15.
SZÁM

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DEC.
24.

Dr. ERŐS SÁNDOR UDVARI ÉPÍTŐMESTER, IPARTEST. AELNÖK

Előljárásági ülés. *Klenovits* Antal ipartestületi elnök elnökléte mellett december 11-én előljárásági ülés volt. Elnök bejelentette, hogy *Havel Lipót* építőmester 1000 koronát adományozott az ipartestületnek azzal a rendeltetéssel, hogy azt az elnökség saját belátása szerinti jótékony célra fordítsa. Ezen adománnyal együtt a folyó évben 1560 korona folyt be a segélyalapra. Viszont eddig 590 K segélyt osztottunk ki, tehát még 970 K áll rendelkezésre a kamatok nélkül, mely összegből a karácsonyi ünnepek alkalmából a tagjaink özvegyei, árvái és a hadbavonultak családtagjai részére 780 K-át javasol kiosztani. Az előljáróság *Havel Lipótnak* a nagylelkű adományáért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott és a javasolt segélyeket utalványozta. — Az Ipartestületek Országos Szövetsége a budapesti iparos családok élelmiszerekkel való ellátását megkönnyítendő, a budapesti ipartestületek tagjait a „Háztartás“ fogyasztási szövetkezetbe való tömörülésre hívta föl. Tagjaink közül mintegy százan jelentkeztek. Kiutaltatta az előljáróság az iparhatósági biztosság és a pénztáros 1917. évi tiszteletdíjait, valamint a személyzet remunerációját. — Az *Építő Ipar—Építő Művészet* kiadóinak kérelmére az 1918. évre 500 K segély szavaztatott meg. — A hadigondozó hivatal átiratot intézett az ipartestülethez, hogy a hadirokkantoknak az ipar terén való elhelyezéséhez segédkezet nyújtsunk. Elhatározott, hogy a tagok a részvételre felhivassanak és az ipartestület a jelentkezőket a hadigondozó hivatalnál bejelentse.

□ □

□ □

A hadirokkantak iparüzése. A hadirokkantoknak és családjuknak gondozása nemzeti feladat, melyben a társadalomnak is ki kell vennie a maga részét. A hadirokkantoknak az életbe visszavezetése az Országos Hadigondozó Hivatal feladatát képezi, amely utókezelő intézeteiben szakszerű gyógykezeléssel, rokkantiskolákban való kiképzéssel munkát, sőt az önálló iparüzéshez is segédkezet kíván nyújtani a hadirokkantoknak. Az Országos Hadigondozó Hi-

vatal ebbeli hivatásának megvalósításához a társadalom anyagi és erkölcsi támogatását kéri.

A Hadigondozó Hivatal a társadalomnak a gondozásban való állandó részvételét kívánja létesíteni oly módon, hogy a hadiárva mellé „pártfogót“, a hadirokkant és családja vagy özvegye mellé „tanácsadót“ kíván rendelni.

Az iparos hadirokkant mellé kirendelt „tanácsadó“ feladatát képezi, hogy az iparosságát vagy munkást munkához juttassa, az önálló iparos hadi rokkantat pedig működésének kezdetén műhelyének berendezésében, megrendelések szerzésében, anyagok beszerzésében és munkájának végzésében támogassa.

Tagjaink mindenkor és mindenütt ott vannak, a hol a köz érdekében munkálkodni, sőt anyagi áldozatot kell hozni, miért is bizalommal fordulunk hozzájuk és kérjük, hogy a rokkantak támogatásában résztvegyenek.

Aki a nemes munkában részt kíván venni, ebbeli készségét ipartestületünknel sürgősen jelentse be, hogy ipartestületünk a jelentkezők jegyzékét e hó végéig az Országos Hadigondozó Hivatalhoz fölterjeszthesse.

□ □

□ □

Adományok a segélyalapra. Bár az építőiparosok inséges esztendőket élnek, tagjaink még sem feledkeznek meg volt kártársaik özvegyei és árváiról, valamint a hadbavonultak családtagjairól, s adományaikkal igyekeznek a nehéz helyzetben levőkön segíteni. A folyó évben *Havel* Lipót építőmester 1000 K, *Kondor* Márton építőmester 200 K, *Schilling* Antal kőművesmester 100 K, *Fejér* Lajos építőmester 50 K, *Boda* Imre és *Zoltán* Vince építőmesteri cég 50 K, *Ötvös* Leó 50 K, *Halász* Hubert, *Székely* Lázár betonépítő iparosok 30—30 K, *Marton* és *Szalka* építőmesterek 20 K, *Voleszák* György ácsmester 20 K és *Szilágyi* Ákos építőmester 10 K adományt adtak. Összesen tehát 1560 K folyt be.

Az ipartestület úgy a saját, mint a segélyezettek nevében hálás köszönetét nyilvánítja az adakozók előtt.

□ □

□ □

A baleset alkalmával a munkaadók által az első segély nyújtása céljából készletben tartandó köt- és gyógyszerekről a kereskedelmi miniszterium 65.559/1917. sz. a. rendeletet adott ki.

E szerint a tisztított és zsirtalanított *Bruns-féle gyapot* (vatta) és *sterilgaze* csomagok és *mullpólyák* helyett — amidőn ezek ki fognak fogyni — megfelelő mennyiségű különböző nagyságu *kész kötszercsomagokat* kell beszerezni és készletben tartani, melyek csupán egyszeri használatra valók.

Ezeknek használata által elkerülhető egyrészt a felbontott kötszercsomagok beszennyeződése s az ennek folytán történő fertőzés veszélye; másrészt a kötszereknek ily módon használhatatlanná válása és az ez által okozott pazarlás.

Az 1:1000 arányú *szublimát-oldat* a mentőszekrényekből *ki-küszöbölendő*.

A sebek *mosogatása tisztátalan kézzel, kendővel* vagy *kötszerrel való érintése veszélyes*, mert a sebet fertőzheti s ezáltal a gyógyulást lényegesen hátráltatja, veszélyeztetheti is. Ez okból *a sebek eddig szokásos mosogatása teljesen mellőzendő*; hanem a sebek tisztogatása legfeljebb teljesen tiszta víznek vékony és enyhe sugárban a sebre való csurgatásával végzendő. Azonban ez is csak oly esetben szükséges, mikor a sebek idegen anyagtól szennyezettek.

A *karbolsav oldat* a mentőszekrényekből azonnal *eltávolítandó*, ott jövőben nem tartható.

Ez azért szükséges, mert az eddigi tapasztalatok szerint a maró és mérgező hatású fertőtlenítő anyagok helytelen eljárás mellett súlyos bajokat okozhatnak. Ezért az ily anyagok csak az orvos kezébe valók.

□ □

□ □

A munkaadó és alvállalkozó fogalomkörének meghatározása tárgyában az Országos Munkásbiztosító Pénztár 27.915/917. sz. a. nagyfentosságu köriratot intézett valamennyi kerületi munkásbiztosító pénztárhoz, melyet minthogy az az építőipart is érdekli, teljes szövegében az alábbiakban közlünk:

Egyes iparágaknál és bizonyos természetű munkálatoknál általában divó üzleti szokás, hogy a munka elvégzését alvállalkozóra bizzák. Az alvállalatba adásnak a legkülönbözőbb formái és feltételei léteznek. Az ilyen alvállalatban végzett munkákról rendszerint az alvállalkozó részéről tökéletlenül kiállított és a pénztárak részéről hiányosan ellenőrzött üzembejelentőlapok adatai állandóan zavarokra és vitákra adtak alkalmat, melyek eldöntése során végül az összes illetékes fórumokon egységes joggyakorlat alakult ki,

melynek alapelveiről miheztartás végett következőkben értesítjük a pénztárakat.

Az 1907. évi XIX. t.-c. 22. §-a kimondja, hogy munkaadó, illetőleg az üzem tulajdonosa az, kinek számlájára az üzem fenntartatik. A bíróságok és iparhatóságok egybehangzó ítéleteikben, a m. kir. állami munkásbiztosítási hivatal biztosítási tanácsa pedig határozataiban e törvényszakaszt úgy magyarázzák, hogy kizárólag a munkának alvállalatba adása esetén, az ugynevezett alvállalkozó csak a munka végzését vállalja, helyes elnevezéssel tehát ő munkavállalkozó, ki a termeléssel járó anyagi kockázatot vagy egyáltalán nem, vagy csak igen kis mértékben viseli és így munkaadónak sem tekinthető. A leggyakrabban előforduló esetekre hozott döntések lényegét alábbiakban soroljuk fel.

Szakmányos munkavállalkozó, ha a munkásokat saját kockázatára is fogadja fel és velük önállóan rendelkezik is, munkaadónak nem minősíthető, hanem az üzemtulajdonos biztosításra kötelezett alkalmazottjának tekintendő. Darabszámra bizonyos átalányösszeggel díjazott szakmányos munkavállalkozó nem tekinthető munkaadónak. Csoportvezető munkavállalkozók, kik a munkát bizonyos egységek mellett vállalják, még akkor sem tekinthetők munkaadóknak, ha a munkásokat maguk fogadják fel és maguk jelentik is be a pénztárnak. Szakmányos munkáscsoport, mely a munkát oly feltétellel vette át, hogy ha nem ér el bizonyos keresetet, a hiánynak megfelelő munkadíj-megtérítésben részesül, nem tekinthető saját számlára dolgozó alakulatnak akkor sem, ha kötelezte magát arra, hogy segédmunkásokat vesz fel, ezekkel a keresetben osztozik és ezen segédmunkások bejelentéséről és a járulékok fizetéséről maga gondoskodik. *Bármely munkavállaló, ki a feldolgozott nyersanyag és a termelt áru felett nem szabadon rendelkezik és az annak értékesítésével járó kockázatot nem viseli, hanem köteles azt az üzem tulajdonosának előre megállapított feltételek mellett átadni, munkaadónak nem minősíthető.* Nem teszi munkaadóvá a munkavállalkozót az sem, ha a munkások bejelentését szerződésileg vállalja is, mert ez a szerződés csak a szerződő feleket kötelezi, a pénztárt azonban nem. *Általában, aki a munkások bérét, ha közvetve is (munkavállalkozók bekapcsolásával) fizeti, az üzemben felmerült kárt viseli és a hasznot élvez, az üzem folytatásához szükséges munkaeszközöket szolgáltatja és az előállított termelvénynek tulajdonosa — az a munkaadó.*